

NŐK VILÁGA

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY MELLÉKLAPJA

Főmunkatársak: Fanghné Gyűjtő Izabella,
Perczelné Kozma Flóra, Soly mossyné Raffaj Irma.

VERSEK.

Irta: Dr. Nagy György.

Lelkem édes anyám . . .

Lelkem, édes anyám, ne sírjon, ne bántsa
Kis fészkünk egének napfogyatkozása,
Nem tart az örökké, vége lesz a télnek
S a fészek lakói is kedvet cserélnek.

Tudom, jó szívében mindig bánat termett,
Mióta csak járjuk a temetőkeretet.
Keményre vetette gond a feje alját,
Ünnepi köntösét sem selyemből varrják.

Kinek nincs senkije, azt mindenki bántja,
Senki sincs jó szóval, jó szívvvel iránta.
A lombtalan ágat kerüli a madár,
Terítetlen asztal vendéget nem talál.

Soha kis fészkéből percre ki nem vágyik,
Gonddal gondozgatja apró fiókáit,
Gyenge két kezétől erősödve nőnek
S bár maga védtelen, védelmezi őket.

Vége lesz a télnek, pelyhesedik szárnyunk,
Bátor repüléssel a magasba szállunk
S mít szívéből egykor egy sirdomb kivágott,
Visszavisszük oda az egész világot.

Bucsú kis házunktól.

Elköltözünk ez öreg házból,
Szűkebbre kerül már a sor,
S e házzal, gyermekségem álma,
Te is világgá bujdosol.
Szomorúfűzed nem tanítgat
Több bús nótára engemet,
Dal nélkül olyan lesz a lelkem,
Mint fűz, ha az őszt közeleg
S levelet, lombot eltemet.

Gyönyörű álmokat álmodtam
Ez ócska, vén fedél alatt,
Mikor még nem sebezte kedvem
A gond, a betevő falat,
S ha később a világot járva,
Egy percre haza engedett,
Felolvadott a szívem jajja,
Ha rája sugarat vetett
Az édes otthoni meleg,

Úgy érzem, e költözéskor
Én itt felejték valamit,
A gyermekévek boldogságát,
A gyermekévek dalait.
S mikor utólszor visszanézek,
Koporsót látok ház helyett,
Kezembe hajtva forró főmet,
»Isten hozzád«-ot tördelek
S a sirató könny megered.

Percelné könyve.

I.

A mult száz elején, egy nagy és népes családban, örökölt buzgósággal gyakorolták a házi istentiszteleteket. Az apa, mint a család feje, minden reggel hűségesen felolvasta a család előtt a megfelelő bibliai részt és a napi imát. Vasárnaponként hűségesen elmentek a templomba minden alkalommal. A népes család csöndjét egyszer mintha némi nyugtalanság kezdette volna zavarni. Az apa vette észre, hogy egyik leány, a már 14 éves Franciska nem viseli magát elég áhítatosan. Az iskolában is, otthon is abba járt az apa, hogy a leányt szoros fegyelem alá fogják, nehogy valamiképpen erőt vehessen rajta a mutatkozó önállósági hajlam. Talán már egészen rendben levőnek hitték a dolgot, midőn egy vasárnapi beszélgetés közben Franciska nagy merészen azt mondotta, hogy ő nem hiszi a miket a pap Jézus csodatetteiről prédikált. Ő úgy gondolja, hogy azt nem úgy kell érteni, hanem valahogy másképpen. Az apa teljesen megbotránkozott leányában, s egyenesen kitagadta, megvonta gondját a még csak 18 éves Franciskától. A leány nem esett kétségbe. Tanulni és dolgozni kezdett, de most már úgy ahogy

ő látta jónak, s az eredmény az lett, hogy husz éves korától kezdve írása után nemcsak megélt, hanem oly nagy hirre tett szert Angliában és Amérikában, a milyennel csak a nagy filosofusok dicsekedtek. Ez a nő barátja lett Channingnek, Parkernek, Martineának s az Unitáriusok legjelesebbjeinek, mert közöttük talált szíves fogadásra, mert önálló vallásos nézeteit meghallgatták és méltányolták. A XX ik száz harmincas éveitől végig, nem volt olyan vallási, filozófiai, társadalmi és nevelésügyi kérdés, amelyhez ez a nő: Cobbe P. Franciska hozzá ne szólott volna.

Ámbár olvasóink előtt teljesen ismeretlen lehet ez a név, mégis el kellett mondanom róla ennyit, mert nekem már harminc éve nagyon jó ismerősöm és mert sok szép gondolatában gyönyörködtem. És meg azért is, mert némi hasonlóságot látok az ő pályája és a mi Perczelnékké között. A Perczelnéjé még ennyire sem részletezhetem, mert azt csak azóta ismerem, a mióta először névtelenül azután neve alatt megjelent lapunkban feltűnő cikkeivel. De még talán akkor sem mennék részletekbe, ha ismerném neveltetését, mert ezeket legjobban megismerhetni könyvéből,* a mely húsvéti ajándékképpen kezünkbe jutott.

A Perczelné könyve mindenekelőtt úgy tekintendő, mint egy mélyen gondolkozó lélek vallástétele, mint egy érző szív fojtott érzelmeinek nyílt kitörése. Lelke belát a vallásos, theologiai és philosophiai kérdések redőjé közé, tehát ő maga is filosofus, szíve nem nyugszik meg a pillanatnyi, vagy alkalmi érzelmek hatásában, hanem az érzelmek mélyére bocsátkozik és tisztába akar jőni azzal, hogy mi érzelmi van a vallásban s ahoz mi köze van a legtökéletesebb érzelm forrásának, az égi atyának s a humánus érzés nagy művelőjének, a Jézus Krisztusnak.

De Perczelné nem marad meg az önvallomásnál, őt nem elégíti ki az, hogy tisztázza maga előtt a hitet s megtalálja a vallás főkérdéseire a feleletet, ő jóval túl megy a mistikus filosofusok határán s valóban csak a reformátorok légkörében találja otthon magát. Szereti használni a XVI-ik százbeli reformátorok fegyvereit, mert látja, hogy a magyar protestáns egyházak vize még mindig abban a régi mederben folydogál, mert éber szemmel észre veszi, hogy a mai kort új eszmék érdeklik, új kérdések izgatják. Nemcsak szemléli, hanem bele is nyúl a modern szocializmus és a modern nő kérdéseibe. Ez a tekintélyes kötet az utóbbi tiz esztendőnek minden fontos

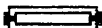
* Felolvasások és közlemények a modern vallásbölcészlet és szociologia terén. Írta Perczelné Kozma Flóra.

kérdésében olyan véleményt mond, amely jogot tarthat az elfogulatlan bíráló komoly figyelmére. Ezt a kötetet nem szabad a divatos napi kritika szólamaival elhantolni, azért, mert egy felekezeti névvel jelzett vallást, az unitáriust, a többi fölött előnyben részesíti, azért sem, mert nálunk még mindig az a szólam, hogy az ekkleziában az asszonyok hallgassanak. Hát bizony ez az asszony szólott és azzal jogot szerzett magának első helyen az unitárius jelesek között, de nyomban a mellett a fölvilágosult, tiszta vallás védői és apostolai között.

Állításainkat be fogjuk bizonyítani más alkalommal. Most még csak a köszönet, az elismerés s a tisztelet szavainak juttatunk helyet.

A mult százszentévekben nőink hősiességgel védelmezték és tartották fenn az unitárius vallást és intézményeit, ime most tudásukkal, tisztult gondolataikkal az irodalom mezején dolgoznak. Üdvözlés és hála Percelnének ezért az önfeláldozó, nemes, nagy munkáért.

B. Gy.

A hódmezővásárhelyi unitárius templom.

Már elmúlt másfél éve. Kolozsvárt voltunk a főtanácson. A tornacsarnoki ebéden egyszer fölállott egy zömök, őszülő, de csengő hangú alföldi magyar. Pohárköszöntőt mondott, de valósággal szöveget intézett az erdélyi testvérekhez. Sokan gyönyörködtek abban a beszédben, kevesen indultak meg rajta s még kevesebben tettek úgy, amint Kovács József, a hódmezővásárhelyi Maecenás óhajtotta.

Ez a nagyszívű és nem kisebb eszű ember azt akarta, hogy segítsük meg őt egy kis pénzzel s ő templomot épít nekünk, de szépet és dicsőségeset. Megéltünk, de üres tarisznyával bocsátottuk el. Szerettük, de nem vigasztaltuk meg. Miért? Mert szegények vagyunk!

Ne bántsuk azt a szegénységet! Mi igazabb, minthogy nagyon szegények vagyunk? Tudom, hogy ha egy nagyon gazdag ember lett volna jelen, de csak olyan, amilyen Kovács József, ma készülnének Hódmezővásárhelyen templomot szentelni. Ő adta a fundamentumot, a téglát s a cserepet. Attól a másiktól kitelt volna a pénz és volna az Alföldön egy Dávid Ferenc-templomunk!

Kell, hogy legyen, ezt mondja Hódmezővásárhely unitárius papja. Többet is mond, de azt ne ismétéljük, mert az ijesztő, az szörnyen lesújtó, mivelhogy lehetséges.

Nekünk templom kell és nem rom. Élet és nem halál.
Égbe néző torony és nem koporsó.

Lehetséges volna-e? Nagyon könnyen, ha erősen akarnók.
Van 50.000 olyan unitáriusunk, aki egy nyári nap első felében
meg tud keresni egy koronát. Csak erről az egy koronáról kell
lemondani és a Dávid Ferenc születése évfordulóján, midőn a
budapesti nemzetközi kongresszusról visszatérünk, Hódmező-
vásárhelyt megállunk és fölszenteljük a Dávid Ferenc-templomot.

Miről van szó? Arról, hogy *a tiz éven felüli unitáriusok
mindenike adjon egy koronát.*

Hej, Dávid Ferenc népe, ha a te szivedet megfogná a
szikra és azt mondanád: *úgy léssen*, mert én magam s mind-
azok, akikhez szavam elér, *1908 november 15-ig* beküldjük Hód-
mezővásárhelyre Kovács József gondnok kezéhez az egy koronát.

A Dávid Ferenc ünnepnek ez lesz az első nagy, fényes és
dicsőséges napja! Ebből fogja meglátni mindenki, hogy az a
halhatatlan nagy lélek csakugyan nem halt meg, hanem él és hat.

Embernek fia, gondolj és tégy jót! Csak egy koronát adj
minden családtagod után, aki a 10 éven felül van s Hódmező-
vásárhelyt meg lesz a Dávid Ferenc-templom! Legyen szabad
ezt a szent ügyet az unitárius nők kezébe helyezni.

B. Gy.

SZEGÉNY ÖREG CSERFA.

*Szegény öreg cserfa hevert ott
A kántori laknak kövecses udvarán;
Nyári zápor verte, napsugár égette
Eltűnt esztendőknek hosszu és nagy során.
De egyszer azután könnyörültek rajta,
Talpra állították szegénynek vén testét
Mosolygó husvétnak esős negyed napján
Kibárdolták szépen megfakult csontjából
A Jézus keresztjét ...*

*Rég is feküdt ottan; kitudja mikor volt,
Hogy végső csapást mért a fejszés tövére?
Régi vén társai még állnak s rügyeznek
Napsugaras tavasz beköszöntésére.
... De hisz neki is lőn már feltámadása:
Lakásommal szemben — fejét felemelve*

*Ott áll az útszélén — deszka tetőzettel
Kibárdolva szegény mind a négy oldalán,
Mint Jézus keresztje.*

* * *

*Az úton feljárók megbámulják szegényt,
Akad olyan is, aki fejét biccenti ;
Én meg ablakomból el-el nézem olykor!
És fel is sóhajtok: be sok juta neki!
Híveim eljárnak mellette, alatta
S mert, mi Jézusunkat nem a képben, jelben
Látjuk győzelemre jutni s diadalra,
Hanem életünkben... Sorsodat sajnáljuk
Te szegény korhadt fa!*

Karácsonyfalva, 1908. április 24.

Demeter Dénes.

A Budapesti Dávid Ferenc-Egylet záró felolvasó ülése.

A budapesti egylet április hó 25-én *Ferencz* József püspök és neje a Dávid Ferencz Egylet alelnökének jelenlétében tartotta ezidei utolsó felolvasó ülését nagy és előkelő közönség részvételével. *Józan* esperes mély tartalmú aktuális imája után *S. Fáy Szeréna*, a Nemzeti Színház művésznője és egyletünk hősiéges barátja szavalta el Váradí Antal »Nagypénteken« című remek költeményét a tőle megszokott tökéletességgel. Előadó *Máthé György* főgimn. tanár volt, ki »Az egyisten eszméje a Sokrates tanításában« című, nagy tanulmányon alapuló értekezletét olvasta fel. A görög bölcsészetben rejlő egyisten-eszmével és az unitarizmus tudományal megegyező hitével száll szembe Barthelémy Saint-Hilaire azon mondásával, hogy »az ész alapelve és a hité teljesen különbözök, ha ugyan nem ellenségek. Kiegyeztetésüket még a legfelvilágosultabb elmék is hiába kísérlték meg. Ma már meg sem kísérlük, mert a sikernek kevesebb kilátása volna, mint valaha!«

»Ha az unitárius vallás lényegét, alapelveit, megalakulása és fejlődése történetét ismerte volna«, feleli a felolvasó, »aligha tette volna a nagy horderejű kijelentést«. Azután rámutat az unitarizmus eszméjének fejlődésképeességére, a tudományos haladással való harmóniájára és részletesen elemézi Sokrates böl-

cseletét, melynek tiszta egyisten-hívése magas és tisztult filozófiai látása szinte a kereszténység csirájaként tekinthető.

A mélyen járó tudományos előadást nagy figyelemmel hallgatta a komoly témákhoz már hozzászokott egyleti közönség. A program érdekességét fokozták *Dr. Nagy György* országgy. képviselőnek — egyházunk kiváló tagjának — genialis költeményei, melyeket maga a szerző adott elő, óriási és általános lelkesedést keltve. E gyönyörű költeményeket szerkesztő urunk szives beleegyezésével egyenként közöljük a »Nők Világá«-ban.

Az énekszámokat *Svastits Eugénia* hangverseny énekesnő és *Korányi Frida* operaénekesnő, *Krausz Gusztáv* zenetanár orgona kísérete mellett látta el magas színvonalon álló művészettel, általános tetszést és megilletődést keltve.

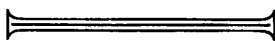
A nagyszámu közönség között ott láttuk *Dr. Bedő Albert* és *Dr. Székely Ferenc* gondnokokat is.

Az előadás után közös vacsorára gyűlt össze a társaság, hol *Ürmössy Miklós* elnök ékesszavú és emelkedett hangú pohárköszöntőben üdvözölte haladó egyházunk és egyletünk vezetőjét: *Ferencz József* püspököt és nejét, mire védnökünk és püspökünk egy gyönyörű toasztal reflectált a Fáy Szeréna által szavalt költeményre. Váradi Antal nagyszabásu költeménye poetikusan tárta elénk, hogy *kinek* halt meg Jézus Krisztus — püspökünk pedig folytatólagosan tette fel a kérdést, hogy viszont *kinek* támadt fel tulajdonképen a megváltó? A vakon hívó vagy a hitet csak *markirozó* divatos embernek e, vagy a kereszténységet *gyakorlatilag* érvényesítő munkásnak?!

A mély gondolatokat kifejező toaszt után *Faluvégi Áron* alelnök, *Máthé György* felolvasót éltette meleg és közvetlen hangon; *gratulál* annak a fiatalságnak, melynek tanára a mai atheista irányzat dacára a *tudomány* és *hit* közötti harmónián fáradozik! *Józan* esperes *Dr. Nagy György* vendégünket és költőnket köszöntötte fel, reményét fejezve ki, hogy fényes tehetségeivel egyletünk állandó barátjává szegődik, mire az ünnepelel képviselő egy genialis toasztal tett bizonyoságot erős és lelkes unitárius egyéniségéről. *Perczel Ferenc* végül *Ürmössy* elnökre ürtette poharát, *kinek* köszönhető a budapesti egylet gyors felvirágzása és következetes haladása.

Hívó lélekkel reméljük mindnyájan, hogy valóban mindig nagyobb és nagyobb missiót fog, kis egyletünk a mai zavaros viszonyok és szélsőségek között, teljesíteni.

P. K. F.

Levél Angliából.

Sheffield, ápr. 22-én.

Most már egészen szégyenlem magam, hogy olyan rég itt vagyok és még semmi részletesebb leírást nem adtam itteni életemről.

Az utazásomon kezdem, mert az olyan volt, melyhez hasonlóban én még nem részesültem, teljesen egyedül utaztam. Miss Emily Sharpe kísért ki az állomáshoz. Ez nagyon jól esett nekem és minden tettükből kitűnik, hogy minket, magyar lányokat, milyen igyekezettel akarnak boldoggá tenni és itt az idegenben is kedves otthont szerezni. A vidék elég egyhangú volt, de azért némely helyen kedves patakok, vagy kisebb folyamok rügyező fákkal és bokrokkal a partjukon, festői képet nyújtottak. Meleg nagy volt és útas rengeteg sok. A mi kupénkban 9-en voltunk az út egy része alatt. A vonat fél órát késett s mire beérkeztünk, szegény Street bácsi már meglehetősen régóta várt. A város első benyomása cseppet sem volt elragadó. Füst, por mindenütt. Épen azért a lakosok igyekeznek minél távolabb eső helyen lakást szerezni. Így Streeték is messze künt laknak, gyönyörű helyen. A ház előtt egy nagy park van tele tavakkal és ős fákkal. Az ünnepek alatt a folytonos hideg és havazás ellenére is igen élénk látvány volt a sok gyermek, sőt még nagy leányok és legények, amint ugróköteleken akarták egyik a másikat a versenyükön legyőzni. Narancs- és fagyaltárusok egész délután hirdették, hogy milyen jó és olcsó az övék.

Tegnap délután a néni, a bácsi és én kísértáltunk a staningtoni unit. templomhoz, hol nagy, évi gyűlés volt teával összeköttetésben. Ez egy egyszerű falusi eklézsia s így minket, városiakat s különösen Street bácsit, mint igen népszerű papot, nagy örömmel fogadták. Hosszú asztalok voltak a teához előkészítve és egy csekély belépti díj mellett nagyon is jól élveztük végig. Engem nagyon sok embernek bemutattak és többen azok közül apát már ismerték. 7 óraker nagy ünnepély volt. Mindnyájan átvonultunk a kétszáz éves templomba, hol magasra épített emelvényen a sok fiatalság, az énekesek vártak. Először pár szavalat volt, azután az ottani pap felkérte Street bácsit és egy másik urat, hogy tartsanak beszédet. Nagyon csodálkoztam, hogy olyan hirtelen milyen ügyes beszédeket tudtak összeállítani. Street bácsi megemlítette magyarországi útját kedves barátjához, Boros tanárhoz, kinek leánya jelenleg köztük van. Mindenki reám nézett s tetszett nekik, hogy van nekik, az eldugott kis falusiaknak egy olyan messzi országból jött ven-

dégük. Ma délután is megyünk egy másik, ehhez hasonló gyűlésre egy közeli városba. Csütörtökön nagy kirándulásra megyek egy itteni családdal, kik voltak Magyarországon.

Boros Irén.

DICSÉRET.

*Dicsérünk téged Mindenható Isten
Erőtlen ajkunk hálát zeng neked!
Buzgó szivükből szálló imádságunk,
Hallgasd meg, kérjük a Te szent neved;
Hiszen Te vagy a Bölcsesség, a Jóság,
Létünk s életünk minden gazdagságát
Mindenható! neked köszönhetjük,
Hallgasd meg a mi hála-énekünk!*

*Téged dicsérnek gazdagok, szegények,
Minden a Te hatalmad hirdeti;
A cedrusok és a kicsiny fűszál,
Létüket csak neked köszönhetik!
Téged dicsőít dalában a madár,
Téged magasztal a fényes napsugár,
Te vagy jelen oh Atyánk mindenütt;
Hallgasd meg a mi hála-énekünk!*

Soosmező

*Kelemen Lajos.**

*A pénz csak árt az olyan embereknek, a ki nem tudja, hogy
kell bánni vele.*

Lubbock.

* Ezt a dicséretet egy csendőrszolgálatban levő ifjú atyánkfia küldötte be. Vallásos érzelmének olyan bizonyosága ez, melyet mások is szívesen fognak olvasni.
Szerk.

Az én módszerem.

Szenteljünk naponként 15 percet
egészségünknek!

A fenti címmel és jeligével jelent meg az utóbbi napokban egy kis füzet, mely külföldön idáig 300 ezer példányban fogyott el, sőt magyarul is szokatlan magas példányszámban (10.000) jelent meg. Ki végigolvassa e könyvecskét: az többé nem fog csodálkozni e páratlan népszerűsége, hanem inkább azon, hogy mostanig mit sem hallott felőle. Ha az emberek csak minimális mértékben meg tudnák becsülni egészségüket s nem fataliszticus nyugalommal néznének elébe a betegségeknek, ha az egészség ápolásának érzése ki volna fejlődve: Müller P. J.-nek neve, hogy mást ne említsek, Kneippét ma már messze túlszárnyalttá kellett volna legyen.

A nemzeti kultúra fokmérője többé nem a szappanfogyasztástól; de a higiénia fejlettségétől — függ. S kellemetlen igazság talán, midőn kimondom, hogy Magyarország e tekintetben is még a Kelethez tartozik. Nincs ország Európában, Oroszországot kivéve, hol a halálozási arányszám oly magas lenne, mint nálunk; ahol az emberi élet, az egészség a legolcsóbb. Hogy messze ne menjek, egyházi lapjaink, melyek a vallásos és erkölcsi élet nevelésére oly nagy gondot fordítanak, a testtel alig törődnek valamit, pedig ez is csak valami. Talán csak nem a természettudományoktól való félelem az oka? ... Vagy minek tudjam be, hogy az én „*Népszerű Egészségtan*“-omról (melyről még a fővárosi napilapok is elismerőleg nyilatkoztak) csak az „*Unitárius Közlöny*“ emlékezett meg? A *Keresztény Magvető* szóra sem méltatta. Az *Unitárius Egyház* pedig az obligót később visszatérünk rá-val elintézte.

De hagyjuk ezt! Most egy oly könyvről van szó, melyet mindenkinek ösmernie kell. „*Az én módszerem*“ egy új alapokra fektetett, ideális szobatorna, mely a svéd, német és angol rendszerektől főleg abban különbözik, hogy semmiféle mellékeszköz a gyakorlatoknál nem szükséges. Tán abban egyszerűségük mellett oly zseniálisan fokozhatók a gyakorlatok kivitele, hogy a legerősebb embernek is munkát fog adni egyszer-kétszer való elvégzése. És mégis már a legkisebb gyerek is hozzáfoghat és az idős ember is régi ruganyosságából sokat visszanyer. És míg a többi rendszerek majdnem csupán a karizmok fejlesztését tűzi ki feladatul s a biceps túltengésével a cél be van fejezve: addig Müller a törzs izmaira fekteti a fősúlyt s közvetve a belső szervekre, melyeket szabályoz s anyagcserét élénkíti s

így az egész szervezetet kitűnően megerősíti. A régi görög asszonyoknak méltán csodált s eddig utól nem ért testi szépsége a gyakorlatok révén megközelíthető lesz. Ezenkívül az előirt s nygyedóra alatt elvégezhető és gyakorlatban légzési gyakorlatok s légfürdő is van. *Friss levegő, víz, napsugár és torna!* Ez a négy olcsó s épen azért meg nem becsült tényező elegendő, hogy a betegségekkel szemben a tüzelmet felvegyük.

Olvassa el a könyvecskét mindenki, ki önmagát becsüli vagy hozzátartozója van, Ara 2 korona, melybe e füzet kerül: annyi kamatot hoz, mennyiről a legmegrögzöttebb uszorás sem álmodik.

Dr. Barabás József,
kórházi igazgató-főorvos.

A szolgáló leányok a zsinat előtt.

Könyörgő levélben fordultak az 1793. évi h.-almási zsinat elébe a Brassóban szolgáló leányok, hogy az unitárius egyház adna segílyt, melyből Brassóban vásárolhassanak házat, hol az istentiszteletet gyakorolhassák. Megható ez a nagyon régi jelenet. De érdekes a folytatása is. A zsinat néhai Veress Sámuel utódaihoz fordul, mert őkegyelme „Úr Istenhez való buzgóságból ígérte volt magát a nevezett szükségekben a könyörgőknek felsegítésére, sőt már házat is az isteni tisztelet folytatására alkudtatott volt. Kéri a zsinat az örökösöket, hogy atyjok ígéletét ne vonják meg, minthogy annak teljesítésével nemcsak a néhai úrnak, hanem successorainak is örökös emlékezete fennmarad“.

A Nők Világa olvasói s általában az unitárius nők nagyon büszkék lehetnek, hogy soraikban olyan nő van, aki a vallástudomány és a bölcselkedés terén írott művével dicsőséget szerzett egyházunknak és vallásunknak. Perczel Ferencnéről, lapunk kitűnő főmunkatársáról van szó, aki most bocsátott ki egy 370 lapra terjedő hatalmas kötetet. E könyvről itt most csak azért emlékezünk meg, mert nőinkben szeretnők fölébreszteni az érdeklődést. Nagyon óhajtanók, ha sokan elolvassák e cikkeket: »Unitárius nők világa«, »Nők az egyházi életben«, »A vallás szerepe a nevelésnél«, »A nő erkölcsi hatása«, »Karácsony«.

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1908. máj. 1-től

I		Gy. 725		Sz. 900		Sz. 545		Gy. 915		ind		Budapest k. p. u.		é. r. k.		Sz. 720		Gy. 750		Sz. 640		Gy. 935	
	Sz. 515	"	827	"	651	"	553	"	611	"	é. r. k.	"	é. r. k.	"	559	"	1110	"	708	"	1259	"	1259
	"	532	"	854	"	830	"	611	"	ind	"	é. r. k.	"	521	"	1050	"	647	"	Sz	"	1223	
	"	651	"	1016	"	1029	"	726	"	é. r. k.	"	Ar.-Gyéres A)	"	348	"	930	"	518	"	"	"	1046	"
	"	715	"	1044	"	1116	"	750	"	é. r. k.	"	Kocsárd B)	"	307	"	900	"	443	"	"	"	1008	"
	"	805	"	1145	"	1246	"	831	"	é. r. k.	"	Tövis	"	157	"	812	"	338	"	"	"	900	"
	"	—	"	1227	"	128	"	908	"	nd/	"	Tövis	"	127	"	800	"	252	"	"	"	—	"
	"	—	"	100	"	204	"	905	"	é. r. k.	"	Küküllőszög C)	"	1248	"	735	"	220	"	"	"	—	"
	"	—	"	153	"	307	"	944	"	é. r. k.	"	Kis-Kapus D)	"	1141	"	656	"	124	"	"	"	—	"
	"	—	"	333	"	452	"	1051	"	é. r. k.	"	Segesvár E)	"	950	"	549	"	1151	"	"	"	—	"
	"	—	"	359	"	525	"	1114	"	é. r. k.	"	Héjasfalva	"	910	"	529	"	1125	"	"	"	—	"
	"	—	"	751	"	928	"	209	"	é. r. k.	"	Brassó F)	"	531	"	245	"	806	"	"	"	—	"
II																							
	Gy. 725	Sz. 800	Gy. 200	Sz. 1010	ind	Budapest k. p. u.	é. r. k.	Sz. 610	Gy. 110	Sz. 720	Gy. 935												
	"	1212	"	329	"	654	"	605	"	é. r. k.	"	Arad	"	930	"	818	"	1125	"	"	"	416	"
	"	1222	"	402	"	704	"	635	"	ind	"	Arad	"	850	"	808	"	1050	"	"	"	401	"
	"	307	"	902	"	1001	"	1041	"	é. r. k.	"	Piski α)	"	412	"	508	"	615	"	"	"	105	"
	"	401	"	1030	"	1101	"	1204	"	é. r. k.	"	Alvincz β)	"	248	"	409	"	448	"	"	"	1205	"
	"	427	"	1049	"	1113	"	1224	"	é. r. k.	"	Gy.-Fehérvár γ)	"	230	"	357	"	428	"	"	"	1136	"
	"	—	"	1125	"	1135	"	1258	"	é. r. k.	"	Tövis	"	200	"	333	"	355	"	"	"	—	"
A.																							
	Sz. 733	V. 1050	V. 659	Sz. 1026	ind	Ar.-gyéres	é. r. k.	Sz. 505	V. 1015	V. 320	Sz. 912												
	"	755	"	1112	"	721	"	1043	"	é. r. k.	"	Torda	"	445	"	955	"	300	"	"	"	852	"
B.																							
	V. 201	Sz. 805	Sz. 319	Sz. 910	ind	Kocsárd	é. r. k.	Sz. 740	Sz. 240	Sz. 834	V. 1231												
	"	253	"	846	"	400	"	951	"	é. r. k.	"	M.-Ludas B ¹)	"	700	"	200	"	754	"	"	"	1143	"
	"	453	"	1025	"	537	"	1127	"	é. r. k.	"	M.-Vásárhely	"	526	"	1225	"	615	"	"	"	935	"
	"	506	"	1042	"	545	"	—	"	ind	"	M.-Vásárhely	"	—	"	900	"	544	"	"	"	915	"
	"	635	"	1216	"	714	"	—	"	é. r. k.	"	Szász-Régen	"	—	"	734	"	416	"	"	"	754	"
	"	830	"	206	"	905	"	—	"	é. r. k.	"	Déda	"	—	"	542	"	242	"	"	"	617	"
B ¹																							
	V. 345	T. 425	—	—	ind	M.-Ludas	é. r. k.	V. 730	—	—	—												
	"	919	"	646	"	—	"	152	"	T. 615	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	"	1014	"	746	"	—	"	109	"	530	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
C.																							
	V. 302	V. 243	—	—	ind	Küküllőszög	é. r. k.	V. 844	V. 648	—	—												
	"	902	"	838	"	—	"	395	"	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
D.																							
	Sz. 228	Sz. 1120	V. 710	—	ind	Kis-Kapus	é. r. k.	V. 923	Sz. 615	Sz. 1241	—												
	"	358	"	1257	"	915	"	731	"	445	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	"	812	"	548	"	—	"	333	"	—	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	"	—	"	—	"	—	"	—	"	—	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
D ¹																							
	V. 521	V. 145	V. 825	—	ind	Nagy-Szeben	é. r. k.	V. 700	V. 322	V. 1009	—												
	"	557	"	221	"	913	"	627	"	248	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
E.																							
	V. 310	V. 1034	—	—	ind	Segesvár	é. r. k.	V. 917	V. 503	—	—												
	"	342	"	1104	"	—	"	849	"	434	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	"	619	"	133	"	—	"	700	"	234	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
F.																							
	Sz. 515	Sz. 841	V. 305	T. 700	ind	Brassó F ¹)	é. r. k.	Sz. 825	Sz. 159	V. 633	Sz. 848												
	"	630	"	1010	"	430	"	705	"	1241	"	505	"	1098	"	—	—	—	—	—	—	—	
	"	757	"	1149	"	612	"	538	"	1120	"	335	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	"	851	"	1249	"	705	"	449	"	1033	"	245	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
F ¹																							
	V. 835	V. 300	V. 933	—	ind	Brassó	é. r. k.	V. 727	V. 132	V. 750	—												
	"	1028	"	422	"	1035	"	600	"	1155	"	632	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
F ²																							
	"	902	"	1242	"	451	"	831	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	"	1107	"	306	"	931	"	—	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
α																							
	Sz. 610	V. 1125	V. 402	V. 1100	ind	Piski α ¹)	é. r. k.	V. 425	V. 1035	V. 300	Sz. 820												
	"	1006	"	358	"	755	"	1201	"	715	"	1036	"	505	"	—	—	—	—	—	—	—	
	"	T. 1157	"	601	"	924	"	1033	"	540	"	848	"	301	"	—	—	—	—	—	—	—	
α ¹																							
	T. 620	V. 1135	T. 425	V. 1032	ind	Piski	é. r. k.	V. 448	T. 1025	V. 250	T. 810												
	"	718	"	1220	"	523	"	408	"	938	"	210	"	722	"	—	—	—	—	—	—	—	
β																							
	V. 200	V. 743	Sz. 411	—	ind	Alvincz	é. r. k.	V. 645	Sz. 1137	V. 848	—												
	"	655	"	1247	"	809	"	152	"	757	"	342	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
γ																							
	V. 437	V. 940	T. 436	—	ind	Gyulafehérvár	é. r. k.	V. 723	T. 1103	V. 614	—												
	"	733	"	1232	"	747	"	455	"	820	"	343	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Nyom. az "Ellenzék"-könyvnyomda sajtóján Kolozsvárt.